

fremlægge beslutningsgrundlag om bestemmelser, der udstedes bl.a. i henhold til levnedsmiddelloven. Det er ikke nødvendigt at etablere større og kostbare nye enheder for at få sikret en bedre koordinering af ernæringsforskningen i Danmark, og ernæringsenheden behøver ikke at etablere selvstændig forskning.

Ad 2). Anbefalet kostsammensætning

Behovet for energi og for næringsstoffer i det hele taget varierer betydeligt for den enkelte person afhængig af alder, køn, arbejde osv. Privilegiet, at have fødevarer nok, er klart opfyldt i Danmark, men det er også påvist, at man på meget få år, her som i andre lande, har oplevet en væsentlig ændring i valget af levnedsmidler. Således er forbruget af tomme kalorier f.eks. i form af alkohol, sukker og fedt steget betragteligt. Til gengæld er forbruget af grove levnedsmidler som f.eks. kartofler, kål, grøntsager og kornprodukter faldet til under det halve på 10-20 år. I biologisk perspektiv har sådanne forandringer yderst ubehagelige konsekvenser for befolkningens sundhedstilstand. Under hensyn til denne situation skal den danske ernæringspolitik også indeholde en vejledning for befolkningen til et hensigtsmæssigt kostvalg. Vejledningen skal omfatte dels de energivivende levnedsmidler, ud fra kendskab til disses indvirkning på helbredet og den enkeltes behov, dels sikre, at behovet for essentielle næringsstoffer dækkes. Alt i overensstemmelse med den til enhver tid opnåede viden på området.

Befolkningens gavn af en anbefalet kostsammensætning skal naturligvis støttes ved oplysningskampagner. Men den støttes muligvis allerbedst ved at føre økonomisk ernæringspolitik. Det er således dårligt for kostsammensætningen at sætte prisen på smør ned, mens det er godt at yde tilskud til kartofler.

Ernæringsaspektet, der er i forbrugernes interesse, skal udgøre en væsentlig faktor i beslutningsgrundlaget for afgifter og tilskud, i hvert fald når der tales om basislevnedsmidlerne, det vil sige de produkter, der indgår i væsentlig mængde i den daglige kost.

Ad 3). Kvalitetskrav til levnedsmidler

Gennem forskning og forsøg, gennem rationaliseringer og ved anvendelsen af kunstgødning og sprøjtemidler producerer jordbruget betydelig mere end tidligere.

Fordelen ved den øgede produktion er åbenbar, men den indebærer også problemer. De mest

iøjnefaldende farer ved anvendelse af sprøjtemiddelproduktion er der taget højde for ved lovgivning og kontrolsystemer.

Den større produktion synes dog at have nogle bi-effekter, som viser sig langsomt. Sådanne ændringer i den kvalitative sammensætning af grundpillerne i dagligkosten er relativt dårligt belyst. Der bør derfor også etableres et tæt samarbejde mellem ernæringsforskning og jordbrugsforskning.

For importerede levnedsmidler er det meget begrænset, hvad der er gennemført af undersøgelser for kvalitet, også selv om varerne kommer fra lande med en lovgivning, som er langt mere liberal end den danske. Når vi eksporterer levnedsmidler er det et almindeligt krav, at de danske bestemmelser skal være lige så restriktive som modtagerlandets. Ernæringspolitisk vil det være påkrævet at Danmark stiller tilsvarende krav til importerede varer, der har en vis ernæringsmæssig betydning. Med hensyn til forarbejdede levnedsmidler er kvaliteten for en dels vedkommende blevet forringet, idet der konkurreres i stort omfang alene på prisen. Den rivende, tekniske udvikling kombineret med tendensen til få, men meget store producenter af dagligvarer, har indskrænket valgmulighederne for folk, der må spare på kostudgifterne. Samtidig med en øget priskonkurrence er anvendelsen af underlødige råvarer steget.

Dertil kommer, at en række af de kvalitetskrav, som i tidens løb er opstillet i bekendtgørelses- eller cirkulæreform, er af en sådan art, at de mere kan betegnes som producentbeskyttende og ikke ernæringspolitisk relevante og forbrugerorienterede.

De frivillige ordninger vedrørende kvalitetskrav synes desværre ikke rigtigt at kunne fungere, og det er forslagsstillernes opfattelse, at Danmark i lighed med Norge, Sverige, England, Spanien, Tyskland, USA m.fl. bør etablere lovgivning omkring lødigheden for alle gængse dagligvarer, eksempelvis ved indførelse af varestandarder.

Reglerne om mærkning og deklaration af levnedsmidler er meget komplicerede. De er i vidt omfang uforståelige for forbrugerne, og de er besværlige for dem, der skal anvende dem erhvervs-mæssigt.

En ernæringspolitisk indsats på dette område bør føre til regler om deklaration af indholdet i protein, fedtstoffer og kulhydrater tillige med regler om angivelse af, i hvilken udstrækning indholdet af livsvigtige næringsstoffer kan dække forbrugernes behov. Tilsat vand i forarbejdede levnedsmidler skal deklareres.

Videre bør en ernæringspolitisk indsats til sikring af levnedsmidlernes kvalitet indebære mulig-